

Ebbe Stub Wittrup springer modigt ud i at udvikle sit kunstneriske sprog – desværre ikke helt uden at se sig tilbage

Den danske billedkunstner Ebbe Stub Wittrup er lige nu aktuell med hele to soloudstillinger. En retrospektiv på Gl. Holtegaard og en nyproduceret på Copenhagen Contemporary. Begge udstillinger er velkomponerede, men som et par i dialog kommer de upåagtet til at tale i munden på hinanden

KUNSTKRITIK
Af Stine Nørgaard Lykkebo

Der sker store ting og sager i Ebbe Stub Wittrups nye udstilling, *Botanical Drift*, på Copenhagen Contemporary. Helt bogstaveligt. En Jaguar MK 2 står parkeret i det store udstillingsrum og skinner så smukt, at den med længder vinder over både januar og februar måned i farvedisciplinen grå. 26 handskeklædte hænder og syv montrer med gammelt botanisk materiale er også flyttet ind. Og bagest hænger gigantiske tekstiler ned fra loftet i hver deres to klare farver.

Ebbe Stub Wittrup (f. 1973), som er uddannet fra den internationalt anerkendte fotoskole FAMU i Prag, er ellers bedst kendt for sine stramme og smukke konceptfotografier. Sekundært også for skulptur- og installationsarbejde, dog i en noget mindre skala og i et mere minimalistisk og abstrakt sprog, end det han viser nu.

Men Copenhagen Contemporary (CC), som har adresse i B & W's gamle svejsehal på Refshaleøen, dedikerer primært sine mange

kvadratmeter til legende installationer i storformat. Og det er måske netop dén udstillingspræmis, som har fået Wittrup til at udfordre sit kunstneriske sprog og skabe værker med en større fortællelyst og med mere sanselighed og sul på kroppen. Det er heller ikke hver dag, at en dansk samtidskunstner får en stor soloudstilling på en stor kunstinstitution tilbudt. Til gengæld er det heller ikke hver dag, at en ikke engang midaldrende kunstner får tilbudt at lave en retrospektiv udstilling. Men Ebbe Stub Wittrup har fået begge dele.

Dog lidt tilfældigt har jeg ladet mig fortælle. CC og kunsthall Gl. Holtegaard, som lige nu også viser en udstilling med den danske billedkunstner, rakte i første omgang ud til Wittrup uafhængigt af hinanden. Men nu står vi faktisk her: Med et reelt organiseret, såkaldt tværinstitutionelt samarbejde, hvor CC og Gl. Holtegaard peger på hinanden i deres pressemateriale og udstillingstekster i et forsøg på at give publikum to

sider af samme kunstners praksis samtidigt. En, der peger frem mod et måske nyt spor i den vel-etablerede kunstners karriere. Og en, som gør præcis det modsatte.

De djævelske fotografier

For kronologiens skyld starter vi på Gl. Holtegaard, som med udstillingen *Photographs* ser ti år tilbage på Ebbe Stub Wittrups fotografiske produktioner. Og det gøres med en snorlige ophængning i de senbarokke stuer, der smukt og stringent understøtter værkernes sublim kompositioner.

Særligt Wittrups serie af djævelbroer – sort-hvide skud af en række sydeuropæiske middelalderbroer – gør sig godt i de symmetriske rammer. Djævelbroerne er halsbrækkende bygget med store buer og meget lidt bærende fundament, og for at gengive broerne med størst mulig optisk korrekthed har Wittrup fotograferet dem med et særligt teknisk kamera.

Men fotografierne handler langtfra kun om komposition, æstetik

og teknik. Ebbe Stub Wittrup er først og fremmest konceptkunstner. Bag hans værkers smukke ydre gemmer der sig altid et koncept, historie og teori.

Djævelbroerne, eksempelvis, er forbundet med en gammel myte om, at bygherrerne lod djævelen opføre de svære vovestykker, mod at han fik det første liv, der passerede broen. På den ene side dokumenterer Wittrup bygningsværkerne, men han ønsker på den anden side lige så intenst at pege på det, som fotografiet ikke viser: overtroen.

Historisk set er fotografiet stærkt knyttet til det realistiske, men Ebbe Stub Wittrup har i en årrække nu sat det i en konstant forbindelse med det illusoriske, spirituelle og religiøse, og det er det arbejde, som Gl. Holtegaard viser eksempler på.

I værkserien *Repetition of Word Thirty Three Times* udvander Wittrup efter dadaistisk forbillede et bibelsk motiv af græshoppen ved at gengive det 33 gange. Og i serien *Perception Figures* vender han op

og ned på illusion og virkelighed ved at støbe og afbilde den danske psykolog Edgar Rubins todimensionelle illusionsfigurer fra 1915. Wittrup fortsætter genforhandlingen i værkserien *Eight Coloured Cards*, hvor han udfordrer portrætfotografiet som sandhedssiger ved at skifte mennesket ud med bunker af farvekort – som den gamle tyske psykoanalytiker Max Lüscher, der lod sine klienter trække farvekort, for ud fra dem at konkludere på deres personlighed.

Et vilkår ved Wittrups værker er, at de ikke kun udfolder sig for øjnene af dig. På Gl. Holtegaard må du for at få alle sammenhænge og referencer med i høj grad støtte dig til det lille udstillingshæfte, og det koster lidt på sansekontoen.

I CC's udstilling er det ligesådan. Her er dog langt flere elementer, som taler direkte til sanserne og til hverdagslivet, men de små formidlingskort i udstillingen er stadig vigtige for at forstå, hvilke genforhandlinger Wittrup har i spil. Og her handler det om intet

'Botanical Drift',
Ebbe Stub Wittrup,
Copenhagen Contemporary

'Photographs', Ebbe Stub
Wittrup, Gl. Holtegaard
Foto: David Stjernholm

mindre end en genforhandling af verdensmagten. Nærmere bestemt mellem Vesten og Østen, helt konkret mellem Danmark og Indien.

Wittrup er faldet over en gammel dansk botaniker, Nathaniel Wallich, som i begyndelsen af 1800-tallet blev udsendt til den danske koloni Serampore, hvor han navngav og omdøbte mere end 10.000 asiatiske plantearter, mange af dem megalomant efter sig selv. I udstillingen kan man ligefrem se flere af Wallichs herbarierark, som en dansk delegation af videnskabsfolk tog med tilbage fra den første Galathea-ekspedition i 1845.

Wittrup peger med det gamle arkivmateriale meget direkte på et bestemt kapitel i dansk kolonihistorie, men med de andre installationer i udstillingen fremsætter han også nogle mere grundlæggende spørgsmål om ejerskab: Den britiske jaguar (som indiske Tata Motors opkøbte i 2008) har han ommøbleret med indiske træsorter. De spirituelt gestikulerende

hænder har han 'iklædt' sorte læderhandsker, og med det farvepigmenterede tekstilhåndværk (to store kulturmarkører i Indien) genforhandler han desuden sin egen anvendelse af vestlig farveteori.

Ebbe Stub Wittrup driver udmærket fra det kontrollerede koncept fotografi over i readymade-genren og de mere sanselige materialer, og isoleret set er *Botanical Drift* på CC en velorkestreret udstilling. Men 'dialogen' med Gl. Holtegaard er ikke en ubetinget styrke. Det lange tilbagekig har en afbrydende effekt på en total hengivelse til det nye, Wittrup eksperimenterer med. I stedet bliver det et lidt for tøvende og samtidig overartikuleret hamskifte.

kultur@information.dk

'Botanical Drift' kan opleves på Copenhagen Contemporary til og med 17. maj og 'Photographs' på Gl. Holtegaard til 13. april

Please, ikke flere fester i København

Den tidligere systemkritiske Benny Jamz omfavner jungleloven og det hurtige liv på sit nye rapalbum. Mens tømmermandspoeten Artigeardit triller visdom ud af sit nulrede liv

MUSIKKRITIK
Af Ralf Christensen

»Please, baby, no more parties in LA,« rappede Kanye West i februar 2016 på sit album *Life of Pablo*. Her beskrev han et paranoidt, hyperstresset og desillusioneret kendisliv i Los Angeles. Rovdyrsagenter, der vil have hans penge. Piger, der håber, hans berømmelse smitter af. Meningsløse fester. Ni måneder senere fik han et nervøst sammenbrud.

Festen og klubben er blevet sociale markører i hiphoppens værdisystem. Adgangen gennem døren ind til de dyre klubber eller de allermest eksklusive dele af klubberne symboliserer, at man har transcenderet sociale skel, som før var uoverstigelige.

Ikke mindst for rappere af anden etnisk herkomst er adgang til klubberne et notorisk problem den dag i dag. Dørtærsklen til klubben er blevet en slags universelt 110th Street, den gamle traditionelle skillelinje mellem det hvide Manhattan i syd og det sorte Manhattan – Harlem – i nord.

Så tror da pokker, at Benjamin Jacob Small Heyn-Johnsen alias Benny Jamz med en jamaicansk mor og en gammeldansk far går op i det.

»De har aldrig set så'n nogen / Dørmand ikk' luk' os ind / Han si'r, han ikk' luk ind så'n nogen,« lyder det på hans debutalbum *1010*, der hygger sig i toppen af den danske albumhitliste. Men Jamz har succes, så han har også adgang til klubber og damer: »Fang mig ind' på Cavalli / To modeller / En i hver hånd,« lyder det.

Materialisme og paranoia

Jamz er blevet en central kraft i dansk hiphop med sit engagement i Molotov Movement alias den succesfulde kvartet MOLO og i B.O.C.-crewet. Og *1010* er en konsolidering af hans position i toppen af populær dansk hiphop. Et syntetisk glaseret, enkelt trapbeatificeret album. Ikke det mest ophidsende album i nyere tid, men solidt skruet sammen og stedvis med elegant melodisk

og harmonisk ørehænger kvalitet. Ikke mindst hans hooks fanger dig ind.

Han er stadig en mand af gaden, der føler en »kærlighed til ghettoen«. Og han beskriver, hvordan skuddene gjalder derude – med nye patroner i gamle pistoler. Mestendels går det dog over stok og sten med at lave damer, ryge rygeren og flashe status via Patek Philippe-ure, Maserati-biler og de fineste diamanter. En materialisme, der har den ulempe, at den forandrer folk, og at en paranoia – ikke ulig Kanye Wests – breder sig hos rappere som Benny Jamz, der ikke kan finde ud af, om pigerne bare vil have ham for udsigten til penge. »Ka' kun se skejs i horisont.«

Fornemmelsen af isolation trænger sig på fra flere sider, folk forandrer sig, når der kommer penge med i ligningen. Folk lyver, folk er »fugazi«, falske, rapper han. Der er kun crewet, vennerne, familien. Og Danmark er stadig racistisk anlæg.

»Vi' ikk' ligsom dem, og de' ikk' ligesom os,« rapper Jamz. Og det er han ikke den første, der gør. »Vi er ikke ligesom dem, og de er ikke lige som vi,« lød det fra Kesi i 2015. I mellemtiden er Kesi blevet en stjerne, og Jamz ligger nummer et på hitlisten. Men Danmark er det samme. Lukket.

Nu vælter det bare ind

Der synes at være langt til den Benjamin, der under sit andet alias Højer Øye rappede: »De siger, at revolution vil aldrig ske. Men hvis vi står sammen om det, om du er sort hvid gul eller cafe latte. Bare vi står sammen,« rappede han på Sivas' *d.a.u.d.a. II* i 2014. Det var samme år, han udgav *Brænd system*, hvor han rappede »Brænd Babylon« – altså det rastafarianske symbol på den kapitalistiske og materialistiske verdensorden. »Hvis man tog alle voksne og alle børnene med / Og gik mod systemet, hva' ville de gør' ve' det?«

Dengang knoklede Benny Jamz for »para« – penge – nu vælter det bare ind, i hvert fald i rappens fiktion. Og dengang som nu er penge en vej til at få respekt i et respektløst samfund. Fair nok.

Den desillusion, der kunne skimtes på *Brænd system* er desværre brudt ud i lys lue på *1010*. Et album, der vidner om isolation. Der er ikke meget systemkritik, der er junglelov. I den har Jamz placeret sig stærkt. Og sikke en fest, han har.

Modstand er nytteløs

Men måske ville det være godt med lidt færre fester i København? Tanker og kollektive ideer har det med at drukne i ekstasen.

I selskab med tømmermands-

poeten Ardit Aliti alias Artigeardit er der i hvert fald noget andet på spil. På hans debut *VILDEDAGE* og nu også på det andet album, *Idiot*, fra rapperen med de albaniske rødder.

»Jeg havde ikke engang lyst til at fest' / Men det kom af sig selv,« lyder det med en vis fortrydelse. Men bevægelserne i kroppen kommer også af sig selv, når man rives afsted af den enkle trap-mekanisme, der fanger dig i et jerngreb. Modstand er nytteløs.

»Jeg fester ikke for piger / Kun for følelsen,« rapper han også. Tilsyneladende er det for at slippe for selvhad. Albumtitlen er i hvert fald et spejlbillede.

»Jeg ved ikke, hvad jeg ligner,« konstaterer han i rap, mens aarhusianske Karl William gæstesynger: »Jeg ved godt, jeg er en idiot / Det kunne du have forudset.«

Han har brug for bankråd

Musikalsk bevæger Artigeardit og hans faste producer Adam Hillebrand & Co. sig i et mere lunt, groovy leje end ovennævnte. Ikke lige så mange ensomme synthflader, klapperslange-trapbeats eller caribisk guitarklumpen på *Idiot*.

Den jazzede hiphop, der kunne vise sig på hans debutalbum *VILDEDAGE* har ganske vist vejet pladsen til fordel for en tungere mere trapinificeret rytmik, men *Idiot* bevæger sig også som forgængeren i skyggerne, gråtonerne i et finurligt groovy tråd. Og Artigeardit er en stenet, trippet størrelse, der snøvlerapper sig uldent gennem tilværelsens krinkelkroge, hvorfra han triller filosofiske pointer og hashede erkendelser ud mellem læberne.

Og så samples der frækt. Et branket elguitar-riff, der lyder, som om det hele tiden giver op på »Grønkjær«. Og der er en lillebitte bid orgel og sang, der stempler ind og ud af »Bankråd«, så det både bliver beat og perforeret melodi. Fremragende.

»Jeg har bare brug for nogle bankråd,« rapper Artigeardit. Ikke nogen seddelbundter her. Det er et støvet liv, han formidler. Ikke nogle diamanblink eller Maserati-langtlys, der blænder. Jordforbindelse, kunne man kalde det.

rach@information.dk

Benny Jamz: '1010' (MXIII/disco:wax).

Artigeardit: 'Idiot' (Sony Music). Er udkommet